

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. An corporis sanitas requiratur ab accedente ad Communionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. 111. De superfluo Mulierum ornatu.

Quid de muliebri purpurilla, cerussa, & ornamentis? Respondeo si fucus ille, & cetera ornamenta vanitate afficiantur mortaliter peccaminosa, fore culpam sacrilegè mortalem, certum exploratumque est. Si venialiter, dic illud, quod *supra* cap. 1. §. 4. diximus de accedente ad Communionem, cum affectu ad peccatum veniale. Si nullam peccaminosam redolerent, ut subinde accidit feminis timoratis, bono fine, propter sui oculos, juxta ritum patriæ sese ornantibus, nulla erit culpa: quia, nisi aliud addatur; non est unde ea contrahi possit. Fateor, regulariter, vix à veniali excusari eas, quæ tam anxie faciem dealbant (utinam eodem modo conscientiam) si non ex alio capite certè ex eo, quod illud tempus, quod expenderunt ad se comendas (de quo scitè Poëta, *Dum somnunt, dum pectuntur annus est*) ad animam piis virtutum actibus exornandam, vel certè ad utiliora negotia expedienda, consumere debuissent.

§. IV. De vestibus externis: ubi, an Sacerdos sine stola & Eques cum gladio decenter communicent.

Missos Religiosos facio, qui certo estimentorum genere induti, obstringuntur, saltem in publico, ad Communionem accedere. Regulas quique consulas suas.

9. Porro, cum certum sit vestes non esse hic valde attendendas; non enim corporis ornatum, sed animæ pulchritudinem exposcit hoc Sacramentum; tamen modesto quisque honestoque ornatu, propter reverentiam, uti, quantum potest, congruum est.

10. Sed hic in proprio loco quaeritur Primò. An cum Sacerdos, extra sacrificium communicat, Stolum circa collum tenere, sub obligatione oporteat. Respondeo, id congruum quidem est: in cap. enim *Ecclesiastica. dist. 23.* Ita præcipitur. Quia tamen & res non est (extra sacrificium) ex se gravis & decretum illud, quo ad hoc, usum jam est abrogatum, obligatio peccati non adest. Ita Azor. 4. p. lib. 10. c. 28. q. 12. Gavanti. in *Commen. ad Rub. Missalis*, tom. 1. p. 4. tit. 8. n. 7.

11. Quaeritur Secundo an decenter Fidelis accedat ad Sacram Eucharistiam, armatus, ense, & pugione: ut si sit Eques Religiosus S. Jacobi, Alcantaræ, & similibus? Respondeo, decenter. Sic Ioan. Sanch. in *select. disp. 45. n. 3.* quia hæc sunt ipsorum insignia; & quidem ad propugnandum pro fide. Cæteris laicis, idem conceditur, quia non est unde appareat irreverentia.

12. Addunt tamen aliqui cum Diana p. 13. m. 2. ref. 30. sine 3. id fieri debere, cessante scandalo: quod tamen ratio cessare putant. Equidem licet sim omnibus author ut propter modestam humilitatem illa instrumenta deponant, tamen, si fecus fiat, non puto facile affuturum scandalum, saltem grave, nisi forte aliquam rudis homuncionis levem admirationem, de qua non est valdè laborandum. Consuetudo autem, quæ alicubi viget ea deponendi nil aliud ostendit, nisi prædictam modestiam, à qua ortum eam consuetudinem habuisse, & non nisi decentiæ obligationem afferre, jam omnes ferè norunt.

§. V. An Corporis sanitas requiratur ab accedente ad Eucharistiam.

Nulla ex se requiritur, Solum ergo à Communionem accendi sunt infirmi illi, in quibus, ratione vomitus, vel frequentis tossis, aliqua irreverentia Sacra Hostia rationabiliter timeatur. De leproso vide *supra* §. 2.

14. Verum, quoad ejusmodi infirmos, quænam sunt diligentia exhibenda sanè ex Ioan. Sanch. in *select. disp. 38. num. 2.* si infirmus, post sumptum cibum, etiam modicum statim eum sursum, vel deorsum, expellat, ne communicetur. Si verò modicum cibum, vel partem non consecratam, cum qua fieri experientia potest, retineat, concedendum est ei factum Viaticum. Quod

§. II. De Munitia Corporis externa.

Nulla fordes corporeæ, unde nec menstrua, secundum se, Communioni impedimento sunt. Ita Delugo *disp. 15. de Euch. sect. 1. p. 1. §.* Præstat tamen propter decentiam, eas quantum modè fieri potest, amovere. Si tales sunt, ut horrorem aspicientibus pariant à Communionem publicè exhibenda, decess est abstinere, nam sic intelligendus est Canon, *Tua nos, de Clerico agrotante*, qui propter lepram à Communionem prohibetur: intelligendum, inquam, in publico. Nec tamen, si id in publico fiat hoc scandalo (quod tamen, vix, hæc nostra ætate, quando res suo pondere jam expensæ, vel ipsi populo non sunt, posse esse puto) peccatur: talis enim Canon in usu non est.

Pollutio voluntaria, vel copula illicita, etiam post contritionem penitentiam, melius propter eandem reverentiam, impeditur Communionem illius diei: Sic idem Ioan. Sanch. in *select. disp. 15. de Euch. sect. 1. p. 1. §.* Si autem nota, vel infamia Jubilæum, vel festum, vel quid simile, concedendam suadeat. Fateor, tamen, majorem rationem requiri post illicitam copulationem, quam post simplicem, ultro volitam, pollutionem: licet enim hæc gravior culpa sit; illa nihilominus, cum sit magis externa, ac magis voluntaria, magis illicita sit.

Copula licita melius, & regulariter impedit. Sic Ioan. Sanch. *ibid.* nisi forte, quidquid dicat idem Ioan. Sanch. *ibid.* nisi forte, nota, vel simile quid, ut modo diximus, obstant.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Denique estne peccatum veniale accedere ad Eucharistiam postquam eadem die coniux delectationis causa debetum exigit? Esse docet Sanch. *lib. 6. de matr. disp. 1. §.*

1. & Marchini. de ord. tr. 3. p. 3. cap. 3. num. 16. Ratio est (inquit Marchini.) quia apparet aliqua irreverentia accedendi. Audio. At etiam, qui causa voluptatis vespere ante Communionem comedisset, peccaret venialiter, mane accedendo ad Eucharistiam: & sic de similibus, quod non admittimus. Puto igitur ex suppositione, quod in tali copula, vel cibo quis venialiter peccaverit; esse judicandum, sicuti *supra* c. 1. §. 4. iudicavimus esse, vel non esse veniale accedere ad Eucharistiam cum veniali. Illud addendum, in materia luxuriæ facilius mentem à sacris ministeriis avocari, quam in aliis materiis: ac propterea facilius incidi posse, modo supradicto c. 1. §. 5. n. 13.

veniale, accedendo ad Eucharistiam cum hoc speciali peccato veniali. At quod certè respexit Sanchez *loc. cit.* dum castigatè loquens, dixit, debitum exigentem ex voluptate, regulariter, peccare venialiter accedendo eodem die ad Communionem, nisi aliqua causa excuset: quia (inquit) oritur magna distractio mentisque hebetudo. Nota illud regulariter.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Denique estne peccatum veniale accedere ad Eucharistiam postquam eadem die coniux delectationis causa debetum exigit? Esse docet Sanch. *lib. 6. de matr. disp. 1. §.*

1. & Marchini. de ord. tr. 3. p. 3. cap. 3. num. 16. Ratio est (inquit Marchini.) quia apparet aliqua irreverentia accedendi. Audio. At etiam, qui causa voluptatis vespere ante Communionem comedisset, peccaret venialiter, mane accedendo ad Eucharistiam: & sic de similibus, quod non admittimus. Puto igitur ex suppositione, quod in tali copula, vel cibo quis venialiter peccaverit; esse judicandum, sicuti *supra* c. 1. §. 4. iudicavimus esse, vel non esse veniale accedere ad Eucharistiam cum veniali. Illud addendum, in materia luxuriæ facilius mentem à sacris ministeriis avocari, quam in aliis materiis: ac propterea facilius incidi posse, modo supradicto c. 1. §. 5. n. 13.

veniale, accedendo ad Eucharistiam cum hoc speciali peccato veniali. At quod certè respexit Sanchez *loc. cit.* dum castigatè loquens, dixit, debitum exigentem ex voluptate, regulariter, peccare venialiter accedendo eodem die ad Communionem, nisi aliqua causa excuset: quia (inquit) oritur magna distractio mentisque hebetudo. Nota illud regulariter.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Denique estne peccatum veniale accedere ad Eucharistiam postquam eadem die coniux delectationis causa debetum exigit? Esse docet Sanch. *lib. 6. de matr. disp. 1. §.*

1. & Marchini. de ord. tr. 3. p. 3. cap. 3. num. 16. Ratio est (inquit Marchini.) quia apparet aliqua irreverentia accedendi. Audio. At etiam, qui causa voluptatis vespere ante Communionem comedisset, peccaret venialiter, mane accedendo ad Eucharistiam: & sic de similibus, quod non admittimus. Puto igitur ex suppositione, quod in tali copula, vel cibo quis venialiter peccaverit; esse judicandum, sicuti *supra* c. 1. §. 4. iudicavimus esse, vel non esse veniale accedere ad Eucharistiam cum veniali. Illud addendum, in materia luxuriæ facilius mentem à sacris ministeriis avocari, quam in aliis materiis: ac propterea facilius incidi posse, modo supradicto c. 1. §. 5. n. 13.

veniale, accedendo ad Eucharistiam cum hoc speciali peccato veniali. At quod certè respexit Sanchez *loc. cit.* dum castigatè loquens, dixit, debitum exigentem ex voluptate, regulariter, peccare venialiter accedendo eodem die ad Communionem, nisi aliqua causa excuset: quia (inquit) oritur magna distractio mentisque hebetudo. Nota illud regulariter.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Denique estne peccatum veniale accedere ad Eucharistiam postquam eadem die coniux delectationis causa debetum exigit? Esse docet Sanch. *lib. 6. de matr. disp. 1. §.*

1. & Marchini. de ord. tr. 3. p. 3. cap. 3. num. 16. Ratio est (inquit Marchini.) quia apparet aliqua irreverentia accedendi. Audio. At etiam, qui causa voluptatis vespere ante Communionem comedisset, peccaret venialiter, mane accedendo ad Eucharistiam: & sic de similibus, quod non admittimus. Puto igitur ex suppositione, quod in tali copula, vel cibo quis venialiter peccaverit; esse judicandum, sicuti *supra* c. 1. §. 4. iudicavimus esse, vel non esse veniale accedere ad Eucharistiam cum veniali. Illud addendum, in materia luxuriæ facilius mentem à sacris ministeriis avocari, quam in aliis materiis: ac propterea facilius incidi posse, modo supradicto c. 1. §. 5. n. 13.

veniale, accedendo ad Eucharistiam cum hoc speciali peccato veniali. At quod certè respexit Sanchez *loc. cit.* dum castigatè loquens, dixit, debitum exigentem ex voluptate, regulariter, peccare venialiter accedendo eodem die ad Communionem, nisi aliqua causa excuset: quia (inquit) oritur magna distractio mentisque hebetudo. Nota illud regulariter.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Denique estne peccatum veniale accedere ad Eucharistiam postquam eadem die coniux delectationis causa debetum exigit? Esse docet Sanch. *lib. 6. de matr. disp. 1. §.*

1. & Marchini. de ord. tr. 3. p. 3. cap. 3. num. 16. Ratio est (inquit Marchini.) quia apparet aliqua irreverentia accedendi. Audio. At etiam, qui causa voluptatis vespere ante Communionem comedisset, peccaret venialiter, mane accedendo ad Eucharistiam: & sic de similibus, quod non admittimus. Puto igitur ex suppositione, quod in tali copula, vel cibo quis venialiter peccaverit; esse judicandum, sicuti *supra* c. 1. §. 4. iudicavimus esse, vel non esse veniale accedere ad Eucharistiam cum veniali. Illud addendum, in materia luxuriæ facilius mentem à sacris ministeriis avocari, quam in aliis materiis: ac propterea facilius incidi posse, modo supradicto c. 1. §. 5. n. 13.

veniale, accedendo ad Eucharistiam cum hoc speciali peccato veniali. At quod certè respexit Sanchez *loc. cit.* dum castigatè loquens, dixit, debitum exigentem ex voluptate, regulariter, peccare venialiter accedendo eodem die ad Communionem, nisi aliqua causa excuset: quia (inquit) oritur magna distractio mentisque hebetudo. Nota illud regulariter.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Denique estne peccatum veniale accedere ad Eucharistiam postquam eadem die coniux delectationis causa debetum exigit? Esse docet Sanch. *lib. 6. de matr. disp. 1. §.*

1. & Marchini. de ord. tr. 3. p. 3. cap. 3. num. 16. Ratio est (inquit Marchini.) quia apparet aliqua irreverentia accedendi. Audio. At etiam, qui causa voluptatis vespere ante Communionem comedisset, peccaret venialiter, mane accedendo ad Eucharistiam: & sic de similibus, quod non admittimus. Puto igitur ex suppositione, quod in tali copula, vel cibo quis venialiter peccaverit; esse judicandum, sicuti *supra* c. 1. §. 4. iudicavimus esse, vel non esse veniale accedere ad Eucharistiam cum veniali. Illud addendum, in materia luxuriæ facilius mentem à sacris ministeriis avocari, quam in aliis materiis: ac propterea facilius incidi posse, modo supradicto c. 1. §. 5. n. 13.

veniale, accedendo ad Eucharistiam cum hoc speciali peccato veniali. At quod certè respexit Sanchez *loc. cit.* dum castigatè loquens, dixit, debitum exigentem ex voluptate, regulariter, peccare venialiter accedendo eodem die ad Communionem, nisi aliqua causa excuset: quia (inquit) oritur magna distractio mentisque hebetudo. Nota illud regulariter.

Adverte denique cum Delugo *ibid. num. 14.* minoris cultum requiri ad concedendam Communionem, quodmodi copula oritur ex amore prolis, quam ex copulatione voluptatis, & multo satis minorem; si est conjugata, sed reddita: ita ut in hoc casu merum communicandi desiderium sufficiens causa videatur: siquidem tunc prætextu Communionis non erat coniux repellendus: & nunc ob actum redditæ justitiæ, minus est accedens à Communionis refectione temovendus. Adde hic illud, quod modò dictum est capite præced. §. 11.

Quod si non ex assumpto cibo, sed ex ipsa ægritudine vi vomitum patiat; communicandus non est, nisi, per sex circiter horas, vomitus cessaverit, & Medicus, vel si hic absit, astans iudicaverint saltem per horam ab assumpta Eucharistia, infirmum non vomiturum, nam tunc communicari poterit. Quod si deinde, per accidens recedat vomitus, & Sacra Hostia expellatur; reponatur in loco aliquo sacro, ac species, ubi corruptæ fuerint, in sacrum recondantur. Cætera, quæ ad infirmi Communionem pertinent, dicemus *infra suo loco c. 5. vide item c. 3. §. 4.*

§. VI. De jejuniæ naturali requisito ante Communionem.

15. **D**Vo mox dicenda requiruntur ex Delugo *disp. 15. de Euch. sect. 2.* ad hoc ut violetur jejuniæ naturale, dictum naturale ad differentiam Jejunij Ecclesiastici, quod Ecclesia præcipit observari in diebus Jejuniorum. Eo violato, ad Sacram Communionem, extra calum necessitatis, de quo dicemus mox §. 8. accedere, sacrilegium mortale esse (& quidem per nos unum) ut supra diximus c. 1. §. 3. ignorat nemo.

16. Primò igitur requiritur, quòd quicumque cibis, vel potus sumatur: cibus autem, & potus est ille, qui in stomacho alteratur, seu digeritur, vel ad digestionem pertinet. Secundo quòd id fiat per actionem: quæ sit comestio, vel potatio: quæ talis non est, nisi quid ex prædictis cibo, & potu assumatur, & in stomachum traiciatur. Jam distinctè de singulis.

Quæ pertinent ad cibum.

17. Dixi (quicumque cibis) siquidem etiam modicissimus cibus, ut modicum granum anisi, ex proposito deglutitum, violat jejuniæ hoc. Sic Delugo *ibid. num. 22. & 27. Hurtad. de Euch. disp. 9. diff. 15.* nam, ex Concilio Toletano, cibus, vel potus, quamlibet minimus ante Communionem prohibetur.

18. Dixi iterum (cibus) officulum enim sive fructuum sive alterius generis, frustum ligni solidi, moneta aurea, globulus plumbeus: frustum unguis, filum ex ferro, vel serico, vel lana, & similia, non violant, etiam in magna quantitate: non enim sunt cibus. Ita Delugo citatus, n. 32. Et non mediocriter signum, quod in stomacho non alterentur, est quia eadem integra, ut deglutitur, à quolibet, etiam valido stomacho, egeruntur in excrementis: Contra, violat Tabacum per os assumptum, si deglutitur, pillulæ ad medicamenta, & similia, ex Præp. in 3. p. 9. art. 9. dub. 1. 39. quia sunt cibi, quamvis medicinales: quibus semper est immixta aliqua tenuis particula apta ad digestionem, nutritionemque.

19. His violentibus addo libens cum Delugo *ibid. dicto n. 32.* papyrum, seu chartam, & filum ex ligno: ducunt enim originem ex herbis, & sunt in substantia herbarum, quæ digeruntur: ut etiam est pulca, culex, & vermiculi, digeruntur enim & ipsi: nec valet cum aliquibus dicere, papyrum, & filum ex ligno non esse cibum humanum, non, inquam, id valet dicere: nam nec fœnum, & palca v. g. sunt cibus humanus, & tamen, quia digeruntur, violant: Huc item reduco terram, seu cretam quam fœminæ, ob defecationem, vel ad diminuendum colorem, comedunt: cum enim non sit purum elementum, puto alterari in stomacho, & consequenter violari jejuniæ. Et sanè quis neget pulverem ex lapide Bezzuar, vel ex terra Cypria etiam si solus, sine iusculo deglutatur, cum sumatur per modum cibi medicinalis, solvere jejuniæ? Par autem videtur ratio in terra, seu creta.

Dices cum aliquibus. Terra, & similia in magna quantitate non vitiant jejuniæ Ecclesiasticum: ergo in minima non violant naturale: Sic Sunk. na Dian. V. Communionis *dispositio num. 33.* Respondeo nego consequentiam: nam terra, & similia non violant jejuniæ Ecclesiasticum, quia modicissimum est illud quod in ipsa, etiam acceptis in magna quantitate, id est nutritivi, seu digestibilis: sicuti evenire in cibis medicinalibus modo

dixi n. 18. At hoc modicissimum, quod ibi inchoat violandum jejuniæ naturale, ad quod sufficit quodlibet modicum, ut videmus n. 17.

20. A ceta, non violari jejuniæ nec naturalis, nec Ecclesiasticum, etiam in magna quantitate assumptum, Summa Diana *ibid.* citatque pro se locum *disp. 15. de Eucharistia, sect. 1. n. 29.* Sed ibi Delugo n. 25 meminit cretæ, non ceta in meo collectum diversa sunt: magis tamen acquiesco, quod jejuniæ, sicuti dixi de ipsa creta, & terræ, immixta bilis, quia magis alterabilis & partibus aliquibus immixta semper est.

21. Si quis deglutiat avellanam, vel pignora cum cortice integram, frangere jejuniæ hoc non sufficit, Sanchez *in select. disp. 42. n. 13. in fine*, quia est comestibilis, & per accidens non alteratur. De qua ego dubito: quia ut traicitur, nec est alteratur digestibilis.

Quæ pertinent ad Potum.

22. Dixi deinde de requisitis ad violandum Potum (Potus) quia gutta aquæ de industria sumpta, violat jejuniæ, sicuti violari à modico anisi gratia diximus: ille enim est cibus modicus, hic modicus potus. Violat etiam potio medicinalis, autem item potus, ut etiam sanguis, quem fugeret quis ex suo, & vulnerato: Ita Delugo *ibid. n. 32.* quia hæc per potum assumuntur. Si a te hauriatur aqua (immixta libet aliud) & statim à stomacho ejiciatur, violat non jejuniæ, saltem ex eo capite: quia semper immixtum aliquid in stomacho.

Quæ pertinent ad naturam Comestionis vel Potationis.

23. Dixi denique (quæ sit comestio, vel potatio) Primò gutta aquæ ex Delugo *ibid. n. 38.* quæ committitur salivæ, dum os abluit, vel gutta iusculi *ibid.* quæ illud gustas, an sit benè præparatum, immixtum salivæ traicitur, vel sanguis, *ibid.* qui ex capite fluit, & immixtus item salivæ deglutitur, non violat. Secundo eodem modo culex, vel musca, vel pulvis, quæ in os volitant, & calu traiciuntur. Sic idem n. 39. Hurtad. de Euch. *disp. 9. diff. 14.* Tercio sanguis vel pus descendens, etiam in magna quantitate ex capite, gingivis, etiam non salivæ immixtus, si deglutitur. Delugo *ibid. n. 23.* Quarto sumptio Tabacchi per os, sive in folio, sive in pulvere, sive in fumo, ex Gratia in 3. p. contr. 6. tract. 10. *disp. 8. n. 4.* immo & aliquam aquam attractam per nares, non solvunt jejuniæ. Colligitur ex Suar. de Euch. *disp. 68. sect. 4. §. 2.* Quævis, quia hæc omnia non sunt comestio, vel potatio: prima est tractio salivæ, secunda est respiratio, tertia est fluxus, quarta est attractio, seu afflatio narium. Quæ odor quilibet non violat jejuniæ. Sic Graza. quia præter quam quod non est cibus vel potus, non mittitur per comestionem, potationemve, sed per præternaturam afflationem.

24. Contra, musca, vel culex si ea de industria comedas, vel etiam potens ea expuere, nihilominus violat: violat jejuniæ: Ita colligitur ex Delugo *num. 23.* quia ex una parte hæc digeruntur, sumque ut modicissimus, cibus, & ex alia hæc propria comestio: non enim involuntariè ab extrinseco veperint, non ita nam etiam si involuntariè ægrotus per vim cibum decidens in flumen, aquam invitatus bibat, non potus ea erit jejuniæ. Adde quod tu jam voluntariè trahis unde hæc non erit respiratio, sicuti esse modo dicitur quando casu, ex vi ipsius respirationis, præter naturam traicitur.

25. Præterea non violant jejuniæ frustula, prædentibus remanent ex reliquis cæcæ, si non deglutiantur: siquidem sic non fit comestio: non enim salivæ, vel ex respiratione traiciuntur. Sic Delugo